

Assisteren bij technische mbo- opleidingen (K1500)

Servicedocument - Afnamevorm: Portfolio-opdrachten + Presentatie/CGI

Uitgever: Exalo Media
Versie: 2026-03

Auteursrechtwaarschuwing

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Dit document bevat inhoud die beschermd wordt door het auteursrecht. Exalo Media bezit het auteursrecht op de tekst, afbeeldingen, grafieken, en andere inhoud die in dit document worden weergegeven, tenzij anders aangegeven.

Niets in dit document mag worden verveelvoudigd, verspreid, overgedragen, tentoongesteld, gereproduceerd, of op enige andere wijze gebruikt worden zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van Exalo Media. Het is strikt verboden om de inhoud van dit document te wijzigen, aan te passen of te vertalen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Exalo Media.

Exalo Media behoudt zich het recht voor om juridische stappen te ondernemen tegen personen of entiteiten die inbreuk maken op het auteursrecht van dit document.

Voor toestemming om de inhoud van dit document te gebruiken, neem contact op met:

Exalo Media
info@exalo.nl
<https://exalo.nl>

Examenmatrijs D1-K1

D1-K1: Ondersteunt en begeleidt bij leeractiviteiten	
Complexiteit:	De complexiteit van het werk van de beginnend beroepsbeoefenaar is vanwege de diversiteit aan werkzaamheden en verantwoordelijkheden groot. De werkzaamheden van de beginnend beroepsbeoefenaar vinden plaats binnen alle niveaus van het mbo-onderwijs. Dit zorgt ervoor dat de beginnend beroepsbeoefenaar brede vaardigheden moet hebben met betrekking tot communiceren, pedagogisch en didactisch handelen. Dat de beginnend beroepsbeoefenaar daarbij ook in het moment snel moet kunnen schakelen, maakt het extra complex. De vakkennis en vaardigheden op het gebied van techniek in de brede zin maken het complex. Dat deze vakkennis en vaardigheden snel veranderlijk zijn en de beginnend beroepsbeoefenaar zich dat constant eigen moet maken, geldt als extra complicerend. Hierdoor moet de beginnend beroepsbeoefenaar zorgen dat deze de ontwikkelingen op het vakgebied volgt en toepast in de onderwijssituaties. De leeractiviteiten kunnen plaatsvinden in een grote diversiteit aan werkruimtes, zoals praktijklokalen, simulatielokalen en trainingsruimtes. De constante alertheid op veiligheid maken de werkzaamheden zowel voorafgaand, tijdens als na de leeractiviteiten complex. De beginnend beroepsbeoefenaar heeft daarin te maken met veiligheidsregelingen en – protocollen vanuit zowel de onderwijsinstelling als het vakspecialisme van de opleiding.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De beginnend beroepsbeoefenaar is mede verantwoordelijk voor de voorbereiding en de uitvoering van de technische leeractiviteiten zoals practica en simulaties. Deze is dan ook verantwoordelijk voor het opvolgen van de voorschriften hiervoor. Daarbij is de beginnend beroepsbeoefenaar ook verantwoordelijk voor het materiaal, materieel en gereedschap dat ingezet wordt bij de technische leeractiviteiten. De beginnend beroepsbeoefenaar is verantwoordelijk voor het aanspreken van studenten op het naleven van de regels, maar is niet de eindverantwoordelijke. Dat blijft de docent. De beginnend beroepsbeoefenaar werkt in de voorbereiding, uitvoering en afronding zelfstandig. Deze is verantwoordelijk voor het communiceren hierover met de dienstdoende docent. Daarbij is deze verantwoordelijk voor het up to date blijven qua vakkennis en vaardigheden die bij het specialisme van de opleiding horen.
Examenvorm:	Portfolio met een eindpresentatie of met een CGI. De docent of examiner kan kiezen voor de eindpresentatie of het CGI.

Werkproces: D1-K1-W1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Ontwerpt technische leeractiviteiten	De beginnend beroepsbeoefenaar past bestaande of ontwikkelt nieuwe technische leeractiviteiten voor een mbo-opleiding, houdt rekening met het curriculum en voorkennis, stelt passende leer- en lesdoelen op, en ontwikkelt de activiteiten binnen de actuele context met gebruik van eigentijdse middelen.	De beginnend beroepsbeoefenaar stemt inhoud en niveau van leeractiviteiten af met de docent, denkt actief mee, volgt instructies, past didactische werkvormen toe, formuleert SMART-doelen, werkt volgens een didactisch model en zorgt voor naleving van veiligheidsvoorschriften.	De technische lesactiviteiten zijn ontworpen.

Werkproces: D1-K1-W2			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Bereidt technische leeractiviteiten voor	De beginnend beroepsbeoefenaar bereidt de plaats van uitvoering voor door materialen, materieel en gereedschap te controleren en gereed te maken, richt indien nodig de ruimte in volgens het ontwerp en zorgt dat de technische leeractiviteit veilig en verantwoord kan plaatsvinden.	De beginnend beroepsbeoefenaar zorgt zorgvuldig voor materiaal, materieel en gereedschap, bereidt de werkplek conform veiligheidsprotocollen en de leeractiviteit, werkt voorbereidingen nauwkeurig af, lost technische problemen vakkundig en tijdig op en meldt de voortgang proactief aan de docent.	De plaats van uitvoering van de technische leeractiviteit is voorbereid. De plaats van uitvoering is veilig voor de uitvoering van de technische leeractiviteit.

Werkproces: D1-K1-W3			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Ondersteunt en begeleidt tijdens technische leeractiviteiten	De beginnend beroepsbeoefenaar begeleidt individueel of in kleine groepen bij technische leeractiviteiten, geeft instructie, activeert voorkennis, ondersteunt op maat, beoordeelt, valideert, ondersteunt de docent, anticipeert op situaties, verzamelt feedback en regelt materiaal in overleg met de docent.	De beginnend beroepsbeoefenaar observeert doelgericht, anticipeert proactief op feedback, werkt effectief samen, communiceert helder, corrigeert passend, begeleidt stapsgewijs, beoordeelt en geeft feedback volgens protocollen, gebruikt pedagogische en didactische methodes, speelt in op studentenbehoeftes, controleert hun handelen en volgt procedures en veiligheidsregulaties nauwgezet.	De student is begeleid tijdens het uitvoeren van de technische leeractiviteit. De docent is ondersteund bij het uitvoeren van de technische leeractiviteit.

Werkproces: D1-K1-W4			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Rondt werkzaamheden met betrekking tot technische leeractiviteiten af	De beginnend beroepsbeoefenaar bergt materiaal, materieel en gereedschap op, laat de werkruimte in oorspronkelijke staat achter en voert indien nodig nabehandeling uit. Hij of zij evalueert de technische leeractiviteit, rapporteert en bespreekt de bevindingen met de docent, en verwerkt benodigde aanpassingen.	De beginnend beroepsbeoefenaar laat de praktijkruimte opgeruimd en schoon achter, zorgt secuur voor materiaal en gereedschappen, evalueert volgens methodes, rapporteert bevindingen zorgvuldig, reflecteert kritisch op eigen handelen en reageert open op feedback.	De werkplaats is opgeruimd en waar nodig is het ingezette materiaal, materieel en gereedschap nabehandeld, schoongemaakt, gereinigd en/of geslepen. De bevindingen zijn gerapporteerd.

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle werkprocessen	Beoordeling totale portfolio	De examiner beoordeelt het portfolio op basis van een enkele criteria om de kwaliteit en kwantiteit te controleren. Als dit is goed bevonden kan met het beoordelingsmodel het portfolio inhoudelijk worden beoordeeld. Hierna wordt de presentatie of het CGI gehouden en beoordeeld. Beoordelen gebeurt aan de hand van een puntenschaal: - O = onvoldoende (0 punten). Wanneer het criterium niet op een acceptabele manier is uitgevoerd, zoals gewenst is in de beroepspraktijk. - V = voldoende (1 punt). De uitvoering van het criterium voldoet aan het niveau dat van de beginnend beroepsbeoefenaar kan worden verwacht. - G = goed (2 punten). De uitvoering van het criterium is bovengemiddeld goed en daarmee meer dan de beginnend beroepsbeoefenaar moet kennen of kunnen. De behaalde punten worden opgeteld. Met de omzettingstabel wordt er een eindcijfer berekend (eventueel met OVG-schaal).

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle werkprocessen	Het examen bestaat uit het de portfolio-opdrachten en een mondelinge toelichting van de portfolio-opdrachten. De examiner bepaalt de tijd en locatie van de toelichting. De docent kan kiezen in welke vorm het examen wordt afgenomen, eventueel in samenspraak met de student: - Portfolio met een eindpresentatie - Portfolio met een CGI	De examenkandidaat bereidt een presentatie voor over zijn portfolio. Hij krijgt onder andere vragen over wat hij heeft gedaan in het portfolio, welke keuzes hij heeft gemaakt en wat hij heeft geleerd. De vorm waarin de kandidaat de toelichting geeft, wordt van tevoren bepaald ((online) presentatie of CGI). De beoordeling van de toelichting vindt plaats aan de hand van een beoordelingsformulier.

Toelichting bij dit servicedocument

Dit servicedocument geeft een beknopt overzicht van de opbouw en inhoud van het exameninstrument. Het document is bedoeld om opleidingen en examencommissies te helpen bij de **oriëntatie op het examenproduct**.

Omdat exameninstrumenten zelf niet vrij gedeeld kunnen worden, biedt dit servicedocument inzicht in onder andere:

- De structuur van het examen
- De relatie met het kwalificatiedossier of keuzedeel
- De toetsmatrijs
- De manier van beoordelen

Op basis van deze informatie kunnen opleidingen doorgaans goed beoordelen of het exameninstrument aansluit bij hun onderwijs en examinering.

Voorbeelden van examenmateriaal

Wilt u een beter beeld krijgen van de manier waarop Exalo examens ontwikkelt? Op onze website vindt u een aantal **voorbeelddocumenten** die laten zien hoe examens, beoordelingsformulieren en instructies zijn opgebouwd.

Deze voorbeelden zijn te vinden via: <https://exalo.nl/ons-concept/>

Veelgestelde vragen

Veel praktische vragen van opleidingen gaan bijvoorbeeld over:

- Hoe een exameninstrument wordt ingezet in de praktijk
- Hoe de beoordeling is opgebouwd
- Welke documenten worden meegeleverd
- Hoe het vaststellen door de examencommissie werkt

Op de productpagina van elk exameninstrument vindt u daarom een **uitgebreide FAQ** met antwoorden op de meest gestelde vragen.

Afnamevorm van het examen

Exalo Media ontwikkelt exameninstrumenten met een afnamevorm die past bij de aard van het werkproces of het keuzedeel. Afhankelijk van het examen kan dit bijvoorbeeld bestaan uit een praktijkopdracht, een beroepsproduct, een gesprek, een observatie in de praktijk of een combinatie van deze onderdelen. In het servicedocument staat beschreven **welke afnamevorm voor dit exameninstrument is uitgewerkt** en hoe de beoordeling plaatsvindt.

Wij realiseren ons dat opleidingen hun onderwijs en examinering soms anders hebben ingericht. Het kan daarom voorkomen dat de standaard afnamevorm van een exameninstrument niet volledig aansluit bij de manier waarop een opleiding het onderwijs heeft georganiseerd.

In dat geval kan in overleg worden gekeken naar **alternatieve afnamevormen of aanpassingen aan het exameninstrument**. Denk bijvoorbeeld aan een andere combinatie van examenonderdelen of een aangepaste manier van beoordelen. Dergelijke aanpassingen worden altijd afgestemd met de opleiding en moeten plaatsvinden **voordat het exameninstrument ter vaststelling wordt aangeboden aan de examencommissie**.

Afhankelijk van de aard en omvang van de aanpassing kunnen hiervoor **ontwikkel- of aanpassingskosten** in rekening worden gebracht. Heeft uw opleiding specifieke wensen rondom de afnamevorm van het examen? Neem dan gerust contact met ons op om de mogelijkheden te bespreken.

Vaststelling van het exameninstrument

Exameninstrumenten van Exalo worden aangeboden voor gebruik via een **Route 2 vaststellingsprocedure**. Dit betekent dat het exameninstrument wordt vastgesteld door de **examencommissie van de onderwijsinstelling** die het examen gebruikt.

Wij adviseren daarom om vóór aanschaf of inzet **af te stemmen met de eigen examencommissie** of deze werkwijze aansluit bij het beleid van de instelling. Het servicedocument en de bijbehorende toetsmatrijs zijn opgesteld om examencommissies te ondersteunen bij deze beoordeling.

Vragen of aanvullende informatie

Heeft uw opleiding of examencommissie aanvullende vragen over het exameninstrument, de documentatie of de inzet in de praktijk? Neem dan gerust contact met ons op. Wij denken graag mee:

→ <https://exalo.nl>

→ info@exalo.nl